

Αθήνα, 10 Νοεμβρίου 2023.

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς
Επικρατείας κ. Βορίδη
Εσωτερικών

Θέμα: «Συνεχίζεται η εκκρεμότητα στην σύνταξη και ψήφιση του εκτελεστικού νόμου για την εφαρμογή του θεσμού λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας που προβλέπει το άρθρο 73 παρ. 6 του Συντάγματος».

Με την τελευταία αναθεώρηση του Συντάγματος, η οποία ολοκληρώθηκε στις 25 Νοεμβρίου 2019, εισήχθη για πρώτη φορά στη χώρα μας, με το άρθρο 73 παρ. 6, ο θεσμός της «λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας», δηλαδή η δυνατότητα να καταθέτουν οι πολίτες Προτάσεις Νόμου στη Βουλή.

Το αναθεωρημένο Άρθρο 73 παρ. 6 του Συντάγματος προβλέπει συγκεκριμένα τα εξής: «Με υπογραφή πεντακοσίων χιλιάδων [500.000] πολιτών που έχουν δικαίωμα ψήφου, μπορούν να κατατίθενται έως δύο ανά κοινοβουλευτική περίοδο προτάσεις νόμων στη Βουλή, οι οποίες με απόφαση του Προέδρου της παραπέμπονται στην οικεία κοινοβουλευτική επιτροπή προς επεξεργασία και εν συνεχεία εισάγονται υποχρεωτικά προς συζήτηση και ψήφιση στην Ολομέλεια του Σώματος. Οι προτάσεις νόμων του προηγούμενου εδαφίου δεν μπορεί να αφορούν θέματα δημοσιονομικά, εξωτερικής πολιτικής και εθνικής άμυνας. Νόμος ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις εφαρμογή της παρούσας παραγράφου».

Η σχετική διάταξη υπερψηφίστηκε με ευρύτατη πλειοψηφία από το σύνολο σχεδόν των κομμάτων της Βουλής και συνιστά για τη χώρα μας μια κρίσιμη θεσμική καινοτομία και μια σημαντική δημοκρατική κατάκτηση, που συμβάλλει στην ενίσχυση των πολιτικών δικαιωμάτων και στην συμμετοχή των πολιτών στα κοινά. Αξίζει να υπογραμμισθεί ότι η αρχική πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, στην Α΄ φάση της Συνταγματικής Αναθεώρησης για την καθιέρωση της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας, και η οποία δεν έλαβε 180 ψήφους στην συνεδρίαση της 14^{ης} Μαρτίου 2019, προέβλεπε πολύ μικρότερο αριθμό υπογραφών (εκατό χιλιάδες) για την αποδοχή των νομοθετικών πρωτοβουλιών

εκ μέρους των πολιτών και δεν είχε περιορισμούς ως προς το θέμα της Πρότασης Νόμου, γεγονός που είναι σύμφωνο με το ευρωπαϊκό παράδειγμα.

Ωστόσο, τέσσερα χρόνια έχουν παρέλθει μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος και η δυνατότητα της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας παραμένει ανενεργή, διότι αν και απαιτείται εκτελεστικός νόμος που θα ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις εφαρμογής της, η Κυβέρνηση δεν έχει παρουσιάσει ακόμη κάποια σχετική νομοθετική πρωτοβουλία. Μάλιστα, η απροθυμία της Κυβέρνησης να συντάξει σχετικό νομοσχέδιο συνεχίζεται, παρά το γεγονός ότι στην Ερώτηση¹ που κατέθεσε για το ζήτημα η Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στις 05/12/2022, ο τότε Υπουργός Εσωτερικών, κ. Βορίδης, είχε επισημάνει στην απάντησή του στις 30/12/2022 ότι *«το Υπουργείο Εσωτερικών ετοιμάζει σχετικό νομοσχέδιο το οποίο θα εισαχθεί το συντομότερο δυνατόν στη Βουλή προς επεξεργασία και ψήφιση»*².

Επίσης, αξιοσημείωτη είναι η εμπλοκή της Κοινωνίας των Πολιτών που ζητά συστηματικά και τεκμηριωμένα την άμεση υλοποίηση της εν λόγω εκκρεμώσας νομοθετικής πρωτοβουλίας. Συγκεκριμένα, το «Vouliwatch», σε συνεργασία με την «Πρωτοβουλία για Ριζική Συνταγματική Αλλαγή» και ακόμη 44 οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών είχαν αποστείλει στις 25/11/2022 ανοιχτή επιστολή³ στην Κυβέρνηση ζητώντας να συνταχθεί και να ψηφιστεί το σχέδιο νόμου σχετικά με τη λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία, ενώ στις 06/11/2023 το «Vouliwatch» απέστειλε νέα ανοιχτή επιστολή⁴ για το ίδιο θέμα.

Επομένως:

Επειδή η θεσμική καινοτομία της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας αποτελεί μια σημαντική δημοκρατική κατάκτηση που ενισχύει την συμμετοχικότητα και την άμεση εμπλοκή των πολιτών στην διαδικασία της νομοθέτησης.

Επειδή η υλοποίηση αυτής της συνταγματικής πρόβλεψης απαιτεί την σύνταξη και ψήφιση σχετικού εκτελεστικού νόμου που θα ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 6 του άρθρου 73 του Συντάγματος, με τον πλέον πρόσφορο και εποικοδομητικό τρόπο.

Επειδή η συνεχιζόμενη επί τετραετία εκκρεμότητα στην ψήφιση του εν λόγω εκτελεστικού νόμου συνιστά ασύγγνωστη περιφρόνηση της Κυβέρνησης προς το Σύνταγμα, τους πολίτες και τους δημοκρατικούς θεσμούς.

¹ Βλ. <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/12151586.pdf>

² Βλ. <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/67715b2c-ec81-4f0c-ad6a-476a34d732bd/12176136.pdf>

³ Βλ. <https://vouliwatch.gr/resources/file/2022/12/2/4005a647-26e0-4fa6-80b0-bceb2ac602ef.pdf>

⁴ Βλ. <https://vouliwatch.gr/actions/article/nomothetiki-protovoylia-politon-vol-3>

Επειδή η ενεργή εμπλοκή οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών στην διεκδίκηση άμεσης εφαρμογής του θεσμού της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας αποκαλύπτει την μεγάλη σημασία και την απήχησή της στην κοινωνία.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1) Προτίθενται να ξεκινήσουν άμεσα τη διαδικασία σύνταξης και κατάθεσης στη Βουλή του εκτελεστικού νόμου για το αναθεωρημένο Άρθρο 73 παρ. 6 του Συντάγματος, σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις εφαρμογής της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας;**
- 2) Πώς εξηγούν ότι η Κυβέρνηση έχει καθυστερήσει επί τετραετία να υλοποιήσει αυτήν την καινοτόμο διάταξη του Συντάγματος που ενισχύει τους δημοκρατικούς και συμμετοχικούς θεσμούς;**
- 3) Σκοπεύουν να εξασφαλίσουν την εκπροσώπηση των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών στην νομοπαρασκευαστική διαδικασία;**

Οι Ερωτώντες και Ερωτώσες Βουλευτές

Πούλου Γιώτα

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Γιαννούλης Χρήστος

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)

Καλαματιανός Διονύσης

Κασιμάτη Νίνα

Κεδίκογλου Συμεών

Κοντοτόλη Μαρίνα

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χάρης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Παπαηλιού Γιώργος

Πέρκα Θεοπίστη

Τζούφη Μερόπη

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γεώργιος